

pripada krajnim in okrajnim šolskim svetom pa še deželnemu šolskemu svetu. Nadzorujejo pa izvrševanje šolskega črteža okrajni in deželski šolski nadzorniki. Nobena druga živa duša nima pravice na ljudske šole uplivati.

Ako ima nemški „Schulverein“ denarjev slovenskim šolam na spodnjem Štajerskem v podporo, dobro, naj jih izroči krajnim šolskim zalogam (fondom), tukaj se bode z njimi ravnalo po § 41 postave od 4. februarja 1874.

Po postavi ima edini deželni šolski svet pravico učiteljem za izvrstno delovanje deliti nagrad ali premij. Nemški „Schulverein“ toraj ne sme sam učiteljem dajati „Ehrengabe“, ker bi jih tako le zapeljeval k nepokorščini in nezakonitosti. Ako tedaj nemški „Schulverein“ med učitelje nagrad deliti hoče, dobro, pa naj jih izročuje deželnemu šolskemu svetu, kateri edini ima pravico določevati, kateri učitelj je nagrade vreden in kateri ne.

Po razloženem svojem delovanju greši nemški „Schulverein“ zoper postavno določeni šolski red in črtež za ljudske šole, ki slovenske materinščini itak najskromnejši, le neobhodno potrebni prostor komaj privošči, ter pači (demoralizuje) ljudstvo in kvari (korumpira) učitelje.

Omenite še moramo, kako dražljivi in bojviti so vsi oklici in pozivi tega društva, kakor da bi vsaki den trebalo bati se vojske med Nemci in Slovenci, do katere vojske vendar ni nobenega uzroka; tako dela to družbo le samo razdražbo in neti prepir med narodi.

Temu nasproti štejemo si v dolžnost vprašati:

Je-li vladi delovanje nemškega „Schulvereina“ na spodnjem Štajerskem v omenjenem oziru znano, se-li vladi zdi, da je tako društveno delovanje v soglasji z državnimi osnovnimi postavami in s postavno določenim učnim črtežem za ljudske šole na Štajerskem, — in če ne, kaj namerava visoka vlada proti temu storiti?

Dr. Radaj, dr. Dominkaš, dr. Šuc, Herman, Kukovec, Fluher, Žolgar.

Hvala in slava vrlim poslancem slovenskim!

Gospodarske stvari.

Od kod sadje, zlasti jabelka, črvivo prihajajo.

Črviva postane jabelka ali gruška, ali kateri god drugi sad, če ima v sebi črva prav za prav le gosenico drobnega ponočnega metulja, katerega entomologi, t. j. žuželkoznanci Tortrix pomana, t. j. jabelčni motavec imenujejo.

Da si življenje svoji zalogi zagotovi, se samica tega metulja vije v ovet jabelčnih in gruškovih dreves in tam jajčka na površino plodnice izleže.

Iz jajčka izleze v prav kratkem času mali črvček, ki se kmalo v notrajne dele rastočega sada zarije, se tam kakor v grob zakoplje in vedno več prostora v notrajnih sadovih delih zavzema. Iz prvega njegovega sedeža se vije več ali manj zvita pot proti zvonajnemu delu sada. Po tem potu dobiva črv za dihanje potreben zrak in skozi ta pot tudi jeden del izločkov svojega telesa na zvonaj odpravlja.

Da je ta črvček ali gosenica v sadu, to čisto nič ne zabranjuje, da sad raste. Vendar pa provzroči, da sad pred časom, prerano dozori in tudi prerano z drevesa odpade. Ko je črvivo sadje pokapalo na tla, brž gosenica v njem vijugasto pot razširi in po ji iz sada prileze, da se potem ali v drevesni skorji ali pa v površnih plasteh zemlje okoli drevesa poskrije in zaprede.

V tem stanu pretrpi zimo in mraz. Iz bube izleze meseca junija metulj in gori popisani dogodki se iz nova začno!

Jedino sredstvo tega sovražnika ugonobiti je to, da se mlado z drevesa skapano črvivo sadje skrbno pobira in tako gosenice pokončujejo, predno iz njega prilezejo in se v svoje zimske stanove poskrijejo. Nekteri vrtnarji, ki se posebno skrbno s sadjerejo pečajo, gosenico v sredini sada poiščejo.

V ta namen se poslužujejo plehaste cevke, katero v luknjo, ki jo je gosenica iz srede sada na zvonaj naredila. Po ti cevki gosenica na dan prileze in potem se vmori.

Seveda je tako ravnanje le pri posebno dragocenih sadih izpeljivo. Luknja se potem z ilom ali vozkom zamaže in tako sad ohrani. Jabelka in gruška na povedani način od gosenice oproščene se potem pravilno dalje razvijajo in lepo dozore.

Spoznati ali je golob samec ali samica.

Primi goloba z obema rokama in poženi ga nekatere kratki gori in doli. Samica vzdiguje pri tem poganjanji rep na viš, samec ga pa pobeša navzdol.

Konjerejsko društvo štajersko je sklenolo, da se cesarski žrebec ne premestijo iz Ormoža k Velikej nedelji; žrebeci imajo v Ormoži dobre hleve; tudi so žrebeci nameščeni pri sv. Tomaži in toraj ni potrebno štacije v Velikej nedelji. Štaciji v Izvancih in Bolehnecih pa bodete združeni v eno in k sv. Juriju na Šavnici prestavljeni. Društvu pristopili so g. Ausserer v Sevnici, Janez Dobovišek in Fr. Mastujak pri sv. Juriji na južnej železnici.

Dopisi.

Iz Sevnice. (Toča — Potni učitelj brez slovensščine, okrajni zastop.) Letošnji maj je slabo od nas slovo vzel. Kakor po drugod je tudi tukaj blizo nas: Selce toča popolnoma po-